

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani

Pred občinskimi volitvami v Črnomlju.

Kakor drugod po Kranjskem, vršijo se tudi pri nas v kratkem volitve po novem volilnem redu. Naš sedanji župan gospodari, ali bolje, negospodari v naši občini, ki je imela prej vedno sposobne župane, skoraj 6 let in to po zaslugi visoke c. kr. vlade, ki je tako dolgo sprejemala postavne in nepostavne rekurze g. župana, da je bil novi občinski volilni red potrjen, ne da bi se pred dvema leti izvoljeni odbor konstituiral. Kako dobro nam je gospod župan gospodaril, znano je do malega vsem občanom. Velikokrat jo je seveda zavozil na prigovarjanje slabih svetovalcev, kar kaže pa le njegovo nesposobnost, ker kak mestni župan mora pač znati več ali manj sam misliti.

Kakor povsod na Kranjskem, vtika se tudi pri nas v volitve naša preljuba duhovščina v osebi g. kaplana Gregorja. Ta gospod je pozabil, da je Kristus rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta« in nekaj časa je poznal in zahajal bolj v hišo volilcev, kakor v hišo Gospodovo in se je bilo že bati, da več ne najde vrat v to zadnjo. Menda je le poklican, pa ne izbran. Ta gospod je duhovnik nemškega viteškega reda. Mi smo bili prej navajeni, da se člani tega reda niso vtikali v politiko in so bili v tem oziru od škofa ljubljanskega neodvisni, s čimur so se tudi ponašali. Sedaj se je to spremenilo. Pri vsakih volitvah in političnih prirreditvah je ta red zastopan po svojem oskrbniku Davorinu iz Metlike in kot agitator je pri nas dobro znan duhovnik tega reda, p. Gregor Cerar. Tudi prejšnji župnik Kubinek se je nekaj silil v agitacijo, danes so pa lastni pristaši (tu ni bil baje nikaj govni brat p. Gregor daleč) zavili vračkar nas pa sploh malo briga. Navadno se pravi, da vrana vrani ne izkljuje očesa, kar pa za duhovnike ne velja, to je pokojni župnik g. Vesel dobro vedel, ko je trdil, da je vrag vozeč nevoščljivost po svetu, pred farovžem zvrnil cel voz te robe.

Pa vrnimo se k stvari. G. Gregor je začel s pripravami za bodoče občinske volitve še predno so bili razpoloženi imeniki volilcev, s tem, da je postavil menda v gostilni g. župana svoje kandidate. Ozirati se mu je bilo v prvi vrsti na kratkovidne prijatelje svoje nove farovške posojilnice, katere načelnik je on sam. Ta posojilnica je bila ustanovljena pod pokroviteljstvom — čujte in strmite — našega župana, in kakor zlobni jeziki trdijo, g. drja. Šturma. Vodja je bil seveda g. Gregor. Ustanovljena je bila iz maščevalnosti in škodoželjnosti proti obstoječi mestni hranilnici. Med drugimi zaslugami bivših naprednih občinskih odborov bila je tudi ustanovitev tega mestnega denarnega zavoda, iz čegar čistega dobička naj bi se s časom pokrivali razni občinski stroški, ker čas zahteva vedno kaj novega. Treba je bilo kanalizirati mesto, razširjati ceste, napejati vodovod; treba je prispevati k novemu mostu. Tako rastejo doklade ali pa vsaj ne padajo. In ker naraščajo drugi davki, treba je novih virov, da bo mogoče zadostiti raznim zahtevam. Ko bo znašal rezervni fond hranilnice eno petino vseh vlog — sedaj znaša isti 27.000 K — razpolagala ob lahko občina s to petino presegačim dohodkom po lastni volji in to bo kunalu, ako se bo zavod tako razvijal, kakor se je do sedaj in ne bomo pustili v njem gospodariti in ga voditi morda nesposobnim ljudem. Ta mestni denarni zavod je hotel dobiti v roke že pokojni župnik g. Pehare, katerega je smrt prehitela, predno je svoj namen dosegel. Mož je sicer pomagal rad pri občinski upravi kot odbornik in se ne bi bil skoraj gotovo ustanovil proti mestni hranilnici nikak farovski zavod, da bi on ostal pri življenju. Ker je po njegovi smrti splaval vsak up po vodi, spraviti v hranilnični odbor ljudi, ki bi bili odvisni od farovža in je zavod lepo procvital in še procvita, ustanovil je g. Gregor novo svojo posojilnico. V čast pa bodi Črnomeljem povedano, da ni dobil g. Gregor pri tem zavrtnem napadu na koristi mesta samega drugih odbornikov kakor Doltarja Matijo, ki nima nika-

kega premoženja, in užitarja Plevnika starejšega, tako da vsi trije črnomeljski odborniki te nove posojilnice nimajo nič premičnega premoženja, ako ima morda g. Plevnik kako njivico.

In zdaj imenuje ta človek, ki kaže pri vsem svojem delovanju, da hoče le mestu škodovati in mu res tudi škoduje, nove občinske odbornike in zanje agitira. Seveda sta med njimi njegova sotrudnika pri njegovih posojilnicah. Ljudje! odprite oči!

Določil je g. Gregor za odbornike može, ki bi bili z malimi izjemami popolnoma nesposobni za svoja častna mesta, popolnoma nesposobni zlasti za upravo mestne hranilnice, a bili bi njemu pokorni in to je dovolj. Ali misli na ta način spraviti v nič mestno hranilnico, ker voli občinski odbor hranilnične odbornike in s tem spraviti svojo klaverno posojilnico kvišku? Ali pa morda misli g. Gregor, da bo milostno dopustil nekaterim starim odbornikom-naprednjakom brezplačno delovati v hranilnici? Komur čast, temu trud!

Rekle se mi bo morda, da v mestnem odboru sede tudi odborniki stare črnomeljske posojilnice. To je kaj drugega. Ta posojilnica je bila ustanovljena skoraj 20 let pred mestno hranilnico, njeni člani ne kažejo nikakega nasprotstva proti mestni hranilnici, ima druga pravila in drug namen, kakor hranilnica in njeni odborniki so sposobni može. Nova farovška posojilnica pa je ustanovljena proti mestni hranilnici in pozneje. Od njenih črnomeljskih odbornikov (Dolar Matija in Plevnik st.) se pač ne more trditi, da so najbolj sposobni može za mestno upravo.

Mi vsi volilci črnomeljski, katerim je korist občine na srečo, hočemo imeti odbornike, sposobne za občinsko in hranilnično upravo in bomo enoglasno samo take volili, ne glede na to, da-li so g. Gregorju po volji ali ne. G. Gregor je v Črnomlju od danes do jutri, mi pa ostanemo tukaj in bomo sami trpeli škodo, ako ne bomo pazili, kdo z našim premoženjem gospodari. Seveda se ne branimo par sposobnih mož, katere tudi g. Gregor imenuje kot svoje

kandidate, ker hočemo imeti v prvi vrsti sposobne odbornike in nam je vsak dobrodošel, ki hoče in more delati v korist občine. Dandanes ni dovolj, da se zna odbornik podpisati. Posebno pa je treba samostojnega župana, ki zna sam misliti in preudariti. To velja pred vsem za mesta, dasi ni sposoben niti na deželi vsakdo za to mesto.

Volilke in volilci črnomeljski! Polagamo vam gori napisane besede na srce, premišlujte jih, uvažujte jih, preštejte sponbe može in uvideli bode, da so edino pravi kandidati oni može, katerih imena vam prihodnjč navedemo.

Složno za korist občine!

Več volilev.

Politični razgled

Deželni zbori.

Vlada je obvestila deželne odbore, da je pripravljena sklicati deželne zборе na kratka zasedanja in sicer predno se snide državni zbor. Deželni zbori bodo sklicani na 20. september in bodo imeli kakih 14 dni časa za svoja posvetovanja, dočim bo daljše zasedanje šele meseca januarja 1912. Državni zbor bo sklican najdalje na dan 10. oktobra.

Dunajska krščansko - socijalna stranka.

Dunajska krščansko-socijalna stranka, ki je bila vedno vzgled in zaveznica naše klerikalne stranke, je pričela razpadati. Dunajski krščanski socijalisti so se sestavili kot samostojna meščanska stranka in so se ločili od kmetskega dela stranke. V državnem zboru bodo oboji poslanci sicer še tvorili enoten klub, vendar bo ta skupnost v marsikaterem važnem vprašanju le bolj navidezna. Nekdanja mogočna stranka bo v kratkem času razpadla v več majhnih, brezpomembnih stranic.

Nemčija in Francija.

Čeravno se zagotavlja, da se pogajanja med Nemčijo in Francijo radi maroškega vprašanja mirno razvijajo, vzbujajo vendar pozornost javnosti odredba nemškega vojnega ministra, vsled katere se ne sme dovoljevati višjim rezervnim častnikom dopusta v inozemstvo. Tudi v nekaterih drugih državah se pojavlja strah pred vojno. Belgija se oborožuje. Pa tudi Holandija se nekako pripravlja. Častniki ne dobe dopusta in Holandija pošlje najbrže svojo poljsko artilerijo na obrežje Severnega morja. Holandija in Belgija hočeta prepričati, da bi Anglija svojega vojaštva ne izkrcala v slučaju vojne v Holandiji ali v Belgiji.

Portugalsko.

Na Portugalskem se je baje začelo prav resno protirepublikansko gibanje. Pristaši izgnanega kralja so vdrl v de-

želo. Angleška vlada je vsled posredovanja portugalske vlade zaplenila več ladij, ki so bile namenjene za Portugalsko in polne orožja. Prišlo je že do več krvavih spopadov.

Perzija.

Bivši perzijski šah, ki se je zopet hotel polastiti prestola in vdrl s svojimi pristaši v Perzijo, nima sreče. Ne daleč od glavnega mesta so premagale vladne čete njegove pristaše. Poveljnika čet, bivšega šaha, so vjeli in ustrelili.

Razgled po Kranjskem

r Za pogorelce na Kalu. Cesar je daroval za pogorelce na Kalu v političnem okraju Novo mesto 2000 K.

r Narodna dolžnost vsake zavedne Slovenke je, da podpira našo prekornostno »Družbo sv. Cirila in Metoda«. To se zgodi najlože na ta način, da kupuje blago, ki je na prodaj v korist družbi, in to je predvsem Kolinska kavna primes. Ta kavna primes je pristno domače blago in najboljši kavni pridatek med vsemi. Kavi daje izboren okus, prijeten vonj in lepo barvo. Zato se je tako hitro razširil in udomačil po vseh slovenskih družinah. Kolinsko kavno primes prav toplo priporočamo!

r Ponarejeni stokronski bankovci. Nedavno je praška podružnica avstro - ogrske banke zasledila na premeten način ponarejen stokronski bankovec. Policijsko ravnateljstvo na Dunaju je razpisalo 5000 kron nagrade onemu, ki pripomore na sled ponarejevalcu. Ravnateljstvo pa si pridržuje pravico, razdeliti to nagrado po svojem lastnem preudarku tudi med več ljudi.

r Perutninarsko razstavo priredi odbor osrednje perutninarske zadruga dne 4. in 5. novembra t. l. v Ljubljani. Opozarjamo vse one, ki hočejo razstaviti perutnino, to je kokoši, gosi, race, purane in golobe ter tudi jajca posameznih vrst, že sedaj na to in jih prosimo, da se priglasijo pri podpisnem pravočasno, in sicer najkasneje do 1. oktobra. Obenem naj označijo pleme, katero nameravajo razstaviti. S to razstavo bo v zvezi tudi oddelek za domače zajce. Natančnejše pojasnilo in program se objavi pravočasno v časopisih. — Ivan Zupan, nadučitelj v Dolskem, pošta Dol.

r Banka P. V. Rovnianek v konkurzu. Banka P. V. Rovnianek v New Yorku in Pittsburgu je glasom razpisa c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 8. avgusta t. l. prišla začetkom leta v konkurz. C. in kr. konzularni uradi v New Yorku in Pittsburgu so vse potrebno ukrenili, da brezplačno varujejo koristi avstro - ogrskih podanikov, prizadetih pri tem polomu. Pri tem pridejo v prvi vrsti v poštev avstrijski izselniki, ki so pri prej imenovani ban-

ki vlagali svoje prihranke, oziroma so jo poverili, da jim pošlje denar v staro domovino. Natančnejša pojasnila dajejo prizadetim krogom okrajna glavarstva, odnosno mestni magistrat ljubljanski.

r Pouk za vinogradnike. C. kr. vinarški nadzornik gosp. B. Skalický priredi tekom te jeseni več predavanj o **trgatvi in umnem kletarstvu**, in sicer: V petek (praznik), dne 8. septembra ob pol 8. dopoldne v **Št. Jerneju**; v nedeljo, dne 10. septembra ob 7. zjutraj v **Semiču** in ob 2. popoldne v **Dobličah**; v nedeljo, dne 16. septembra ob pol 8. zjutraj v **Št. Janžu** in ob 3. popoldne v **Tržišču**; v nedeljo, dne 24. sept. ob 3. popoldne na **Raki**; v nedeljo, dne 1. oktobra zjutraj ob 8. v **Vipavi** in popoldne ob 3. na **Gočah**. — Z ozirom na veliko važnost umnega kletarstva, zlasti za **izvoz našega vina v tujino**, je želeli obilne udeležbe od strani vinogradnikov.

r Razpis ustanov. Kakor se nam poroča, se odda meseca septembra 1911 v c. kr. vzgojnem zavodu za slepce na Dunaju dvoje mest ustanove dvornega svetnika viteza Zhischmana. Do teh ustanov imajo pravico slepi ubožni otroci obojega spola brez razlike veroizpovedanja v starosti od 7. do 12. leta in z dovoljenjem c. kr. nižjeavstrijskega namestništva celo do 14. leta in sicer najprvo takšni, ki so rojeni na Kranjskem, potem takšni, ki so rojeni na Koroškem in naposled takšni, ki so rojeni na Štajerskem. Prošnje, ki jih ob dokazanem ubožstvu ni treba kolkovati, je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. vzgojnega zavoda za slepce (Direktion des k. k. Blindenerziehungsinstitutes) na Dunaju II/2 Wittelsbachstrasse 5 najkasneje do 15. septembra 1911. Prošnjam je priložiti krstni, oziroma rojstni list, domovinski list, spričevalo o cepljenih kozah, uradno zdravniško spričevalo, da je prosilec popolnoma ali skoraj popolnoma oslepel, spričevalo učitelja šolske občine o sposobnosti za izobrazbo in od c. kr. glavarstva potrjeno spričevalo o ubožstvu slepeca in da sredstva domovne občine ne zadoščajo za pokritje s približno 1000 K na leto določene oskrbine, kakor tudi reverz, s katerim se zavezujejo starši ali njih namestniki, da bodo gojenca, ako se sprejme v zavod, pripekljali na svoje stroške, ter po dokončani izobrazbi, ali če poprej pride uradno naročilo, prišli ponj ter ga prevzeli v nadaljno preskrbo.

o Ljubljanska okolica o

1 Št. Vid nad Ljubljano. Maše za dež posebno rad prireja šestiški župnik Zabet. Vendar je pa tak previden, da naznani mašo vselej le takrat, ko pada barometer, toda letos ga je pri vsej njegovi prefriganosti dosedaj še vselej goljufalo, tako da sedaj že sam ne veruje, da bi kaj sprosil in pripoveduje okoli, da še ne bo dežja. Vendar pa porabi vsako priliko, ko

je pretečeni teden padal barometer, je brž poslal po fari mežnarje in cekmaštre, da so napumpali ljudi iti prosit dežja na Brezje. Res se je odpeljala naivna množica na božjo pot, a dežja vendar ni, državna železnica pa je utržila za vozne listke čez 600 K. Če računamo, da so romarji vsaj še toliko pri delu zamudili in v razne pušice na Brezjah vložili, ta ceremonija našo občino ni stala manj kot 1200 K. Torej kar ni vzela suša, bode izprešal iz ljudstva Zabret. Drugod občine vlagajo prošnje za odpis davka in podporo za rejo živine, pri nas se pa denar tako po neumnem zapravlja. Čuje se, da namerava Zabret pri prvem padanju barometra napraviti romanje na Višarje.

1 Št. Vid nad Ljubljano. »Sokol« v Št. Vidu priredi v nedeljo, 10. t. m., javno telovadbo, združeno z vrtno veselico na vrtu gostilne »Pri Slepem Janezu« v Zapužah. Telovadci se živahno pripravljajo k nastopu, kakor tudi člani. Prijatelji Sokolstva naj se priredbe mnogobrojno udeležijo, da »Sokolu« čimprejše pripomorejo do telovadnice, ki je nujno potrebna. Začetek je ob 3. popoldne. Vstopnina prosta.

1 Iz Št. Vida nad Ljubljano. Kaj vse se godi v naših Vižmarjih! Pretečeno nedeljo je napravilo nekaj, Zabreta in klerikalne hranilnice se boječih mož pri gosp. Novaku v Malih Vižmarjih veselico s plesom, pri kateri se je že v soboto večer okrog 7. pričelo s keglanjem za dobitke. Nič bi ne imeli proti tej veselici, če bi ne bila povzročila toliko splošnega nezadovoljstva med ljudstvom in upravičenih solz med družinami. Ravno sedaj, ko je tako velikanski del naše grude opustošen po dolgotrajni in grozni suši, vsled katere nam preti naravnost obupna draginja, in kako velik del ljudstva moli k bogu za dež v procesijah in pri sv. mašah, je pa vižmarski, zlasti pri mizarski **zadregi**, vižmarskem vodovodu itd. prezaslužni Kozlar s sodrugi aranžiral hrupno in šumno veselico. Toda kakor so bili še na vsaki vižmarski veselici kravali in neprijetnosti, tako je tudi na veselica imela svoje vrste kraval. Nekaj skrbnih žena je prišlo po svoje klerikalne može na to veselico, nekatere z resnim pristavkom na moža: doma imaš toliko in toliko kegllov (otrok), za te skrbi, ne keglaj in ne zapravlja nam (družini) tukaj že toliko časa. Druga zopet: ako imaš toliko, plačaj v farovski hranilnici dolg itd. Zato hudomušneži pravijo, da je bila ta veselica — le bal članov farovške hranilnice. Med to veselico se je načelnik požarne brambe vsled sladke ginjenosti tako nedostojno vedel, da ga je moštvo moralo parkrat pod kap postaviti. V ponedeljek se je še celi dan iz prostora, kjer se je vršila veselica, slišalo neko divje petje, ki se je še-le zvečer končalo s tem, da je g. načelnika in Zabretovega odbornika, po domače Kozlerja v gostilni na Brodu pri Žibertu, po domače »Marinovski Nace« prav pošteno po tleh povaljal in

premečkal. Vsa čast torej takemu načelniku požarne brambe in Zabretovemu odborniku Marinovskemu Nacetu. Kaj pravite vi, č. g. župnik Zabret, na to? — Je li tako početje tudi v slavo in procvit vaše stranke, ali pa se samo sv. vera rešuje na ta način. Naše geslo je: Nečistniki in pijanci ne sodijo v javnost. Doli z ljudmi, kateri mlada in neizkušena dekleta izvablajo v ljubljanske hotele z namenom pohotnosti in iščejo po drvarnici deske, pod ženskim krilom. Doli s plešastimi ljudmi, ki s svojo pohotnostjo rešujejo sv. vero za Kraljičevim kozolcem v travi in potem zbežijo na Toško čelo. Ako se to zgodi, g. župnik, pa bo mirna Bosna v našem Št. Vidu. Sicer bo pa še grmelo in treskalo ob vaše najvišje pristaše, tako, da jih bo same groza. Gradiva na razpolago. Živeli pa pošteni Šentvidčani!

1 Šmarje pri Ljubljani. Pred dobrimi 14 dnevi je gorelo v Paradišču. Gasilno društvo je hotelo oditi nesrečnežem takoj na pomoč, kar je bilo pa nemogoče, ker niso mogli dobiti konj. Eden se je izgovarjal, da je konj bos, drugi zopet, da je konj šepast itd. Vse drugače pa je bilo, ko se je vršil pretečeno nedeljo ustanovni shod čukov na Polici. Takrat so dobili čuki dovolj konj na razpolago, da so lahko jahali. Tu se vidi vsa klerikalna ljubezen do bližnjega. Klerikalci so lahko v resnici ponosni na tak naraščaj.

1 Iz Tomišlja. Čimbolj se bližajo volitve za novega župana, toliko bolj postaja županu Lukeu vroče, ker ve, da bo njegovega županovanja kmalu konec. Kadar pride v njegovo gostilno kak naprednjak, ki bi se rad nekoliko informiral radi volitev, ga spodi iz gostilne, potem pa razsaja, kakor bi bil obseden. Vsaj čas je že, da se pomeđe s takim županom kakor je Lukec in se izvoli mož, ki bo res skrbel za red in napredek naše občine.

1 Iška Loka. (N e z g o d a.) Marija Zgonec, žena tukajšnjega posestnika, se je s svojim sinom peljala na travnik po mrvo. Iz neznanega vzroka sta se konja splašila, mati skoči z voza, pri tem ji je šlo kolo čez desno nogo in ji je zlomilo.

1 Notranje Gorice. Telovadni odsek »Sokola« v Notranjih Goricah vljudno vabi vse prijatelje Sokolstva na veliko vrtno veselico in javno telovadbo, katera se vrši v nedeljo, dne 10. septembra na ledini za Pavletovo gostilno v Notranjih Goricah. Začetek točno ob 3. popoldne. Za slučaj slabega vremena se preloži veselica na prihodnjo nedeljo. — Zavedni narodnjaki, prihitite torej vsi dne 10. septembra t. l. v Notranje Gorice, da pokažemo, da tudi na kmetih živi »Sokol«. Na zdar! K obilni udeležbi vabi odbor.

1 Zaklanec pri Horjulu. (C i g a n s k i b o j.) Pretečeno sredo so se v naši vasi sešle ciganske rodbine Hudorovič, Brajčević in Novakovič, ki žive že dolgo v sovraštvo. Takoj so se skregali, kmalu nato pa tudi stepli. Za orožje so jim razven no-

žev služile sekire, cepci, polena, motike. Hudorovič je zbežal, Novakovič za njim. V hiši vaščana Hurona sta se pograbila. Hudorovič je pograbil sekirico in je z njo udaril svojega nasprotnika, ki je obležal. Toda rana na glavi ni huda. Krik je bil tak, da je bila vsa vas na nogah. Starejšega in mlajšega Novakoviča so odpeljali v Ljubljano v bolnišnico, ubegle cigane zasledujejo orožniki. Prepir je nastal baje zato, ker je hotel mlajši Hudorovič Novakovičevo mlajšo hčer za ženo, pa mu je oče ni hotel dati. Po končanem boju jo je Hudorovič brez dovoljenja vzel s seboj.

o Dolenjske novice o

d Vače. Da delajo bodoče občinske volitve klerikalnim modrijanom velike skrbi, to se je pokazalo v nedeljo, dne 3. septembra. Ker so prišli do spoznanja, da jim ljudstvo nič več ne verjame, so priredili v nedeljo shod v kaplaniji ter povabili dr. Pegana, da bi s svojim govorom podprl njihove farbarije. Kakor se je kaplan Majdič trudil, zbobnati na ta velepomembni shod kar največ udeležencev, je bil shod kljub temu klaverno-slabo obiskan. Od 200 volilcev se je kaplanovega vabila usmilito kakih 40 oseb in še ti so bili večinoma iz drugih občin in par naših volilcev, ki so šli iz radovednosti gledat, kako se vežejo klerikalni otrobi. Če bo »Domoljub« pozabil poročati, kaj vse se je na tem shodu govorilo, bo v prihodnji številki spopolnil »Slovenski Dom«. Ta dan je Majdič v svoji razburjenosti videl posebne strahove. Ko se je pripeljal dr. Pegan, je kazal na neko napredno hišo ter kričal: »Poglejte, imajo že okna odprta, da bodo poslušali, kaj bomo v kaplaniji razpravljali.« — Če imate poštene namene in resnične besede, čemu se potem tako prekvato bojite? Da ta shod tudi na dr. Pegana ni napravil posebnega dobrega vtiska, je pokazal pri svojem odhodu. V bližini kaplanije je napredna gostilna. V ti gostilni se je nahajalo ob istem času, ko se je v kaplaniji vršil shod, nekaj fantov, eden od teh pa je sam sebi v zabavo raztegnil harmoniko. To pa se je zdelo dr. Peganu menda pregrešno. Prišel je k gospodu županu, ki je obenem tudi gostilničar ter zarohnel: Kje je župan? — Ko se mu ta odzove, ga nahruli, ne da bi se mu predstavil — kakor od vsakega izobraženca zahteva olika. — »Ali se je izdala onemu gostilničarju, ki ima godbo, licenca?« — Župan: »Ne!« — Dr. Pegan: »Dobro! Jaz sem od deželnega odbora in pošljem v kratkem preglednika.« — Naš župan sedaj brez strahu pričakuje občinske revizije, kajti ta revizija bo pokazala marsikako zanimivost, namreč: kako so se vodili občinski posli za časa županovanja klerikalnega župana; kako se je delila ob požaru in poškodbi po toči državna in deželna podpora in tudi katerega leta je bila izdana zadnja licenca itd. Vse strune, ki jih napenjajo kle-

rikaleci z namenom, spraviti našega občę priljubljenega župana v kako zadrego, bodo preje popokale, predno bodo dosegli svoj namen, kajti mi stojimo trdno kot skala in neupogljivi črnim manevrom. — Končno moramo še povedati, da je dr. Pegana spremljal novoizvoljeni župan iz Litije. To pa je slaba reklama. Bog nas varuj takega župana, ki bi bil znotraj in zunaj tako črn, da niti ljubezni in usmiljenja do svoje 60letne rodne matere ne pozna.

d Iz Vač. Ko so naši klerikalni močočneži čuli oklic, da so pri županstvu dani na vpogled volilni imeniki za občęnske volitve, stresla jih je zona pred bližajočo boleznijo. Najbolj nervozen pa je postal njihov voditelj, slaveželjni kaplan Majdič. Navdan otročje domišljavosti, da mora njegovemu povelju, kar leze in gre parirati, hodi noč in dan po vaseh naše občęne ter skuša loviti volilce v svoje razdrapane mreže. Da ima pri ti agitaciji tudi vrle pomagače patentiranih kimovcev, si je lahko misliti. Sladkim in vablјivim obljubam njegovih medenih besed bi marsikdo verjel, ako bi jih ne spremljal pregovor, da kdor veliko obeta, ta nič ne da. Glasilo klerikalcev »Domoljub« prinaša teden za tedom dolgovčne članke izključno le z napadi na take može, ki so že mnogo skusili in storili za blagor naše občęne. Lepo in mirno smo živeli pred prihodom Majdiča v naši fari. To pa njemu ni ugajalo. Začel je delati zdražbo in stvar pritiral tako daleč, da se sosed prepira s sosedom, sin z očetom itd. In zakaj vse to? Odgovor je popolnoma enostaven. Ker večina mož stoji na stališču, da kadar človek spolni dobo 24 let, je tudi sposoben sam zase misliti in delati po svojem prepričanju. Majdič se je res grozno motil, ako je prišel na Vače, v nadi, da bo on sam mislil za celo faro, drugi pa bomo njegove marijonete in na vsako njegovo zahtevo le pokimali. Ker je našel odpor, zato nas s svojimi zaslepljenimi privrženci grdi in napada, zlasti sedaj, pred občęnskiimi volitvami. Toda vse hujskanje in obrekovanje ne bo prineslo zaželjenega uspeha. Vsak količkaj zaveden volilec, izvzemši tistih, ki uživa almožno, bo volil može iz naše srede, ki so našega zapanja vredni in imajo željo in voljo, delati v blagor in prid občęne. V kratkem času sedanjega županovanja se je napravila lepa in koristna občęnska pot v Potok. Še več drugega potrebnega se je napravilo. Da bi se nam pa od nasprotnikov ne predbacivala samohvala, ne bomo naštevali. — Treba pa bo še marsikaj popraviti in ukreniti v izboljšanje naše občęne. To pa moremo pričakovati le od zavednih in za delo vnetih mož. Ne poslušajmo tistih, ki nam groze s peklom in hudičem, kajti to nima pri volitvi nobenega pomena, ampak hočejo nas le vloviti na svoje limanice, potem pa bi delali z nami, kakor mačka z mehom. Kaplanijsko poslopje je postalo zavetišče vseh družb in bratovščin, ki imajo edini namen, mladino pripraviti v za-

grizene klerikalce. Ako bi postali oni gospodarji občęne, bo morala kaplanija postati palača in nič ne bo pomagalo tarnanje glede zvišanja davkov in drugih plačil, kajti oni bodo gospodarili, mi pa praznili svoje žepe. Letošnja vladajoča suša bo itak marsikoga primorala, da se zadolži, da preživi sebe, svojce in živino, zato pa moramo gledati, da položimo vsaj občęnsko gospodarstvo v spretne roke. — Torej proč s hinavci in priliznjenci, poslušali bomo edini glas svojega prepričanja, ki nam veli voliti zavedne, poštene in požrtvovalne može.

d Vače. Naši duhovniki bi nas radi ohranili neumne in omejene. Toda ljudem es oči odpirajo. Naš župnik bi imel pač rad ljudi, ki verjamejo na vraže. Takim bi lahko prepovedal potem »Slovenski Dom«, katerega je pred nedavnim nazival v cerkvi slovenskega psa. V svojem uradu bi moral biti popolnoma nepristranski. To pa on ni. Pred par tedni na primer ni pustil za botra Zapečarjevega fanta, ker bere »Slovenski Dom«. Posebno sovraži našega vrlega župana, ker je naprednjak in zvest naročnik »Slovenskega Doma«. Komaj so razpoloženi imeniki za nove občęnske volitve, je že začel ljudi hujskati zoper sedanjega župana. Toda — župnik obrača, volilci bodo pa obrnili. Boljše bi bilo, da skrbni za zanemarjeno pokopališče in za druge svoje stanovske zadeve.

d Iz Litije. »Slovenec« piše, da je v nedeljo pri političnem shodu na Vačah litijski župan Kobilčarjev Jurče podal možem dokaj praktičnih nasvetov glede volitve. Radovedni smo, če je možem tudi povedal, kako se po volitvi poliva skozi onko mirno mimoidoče ljudi. — Radovedni smo tudi, če je praktični mož povedal, da je svojo mater pregovoril, da naj vse nase vzame, kar je tudi storila, in je bila obsojena na dva meseca strogega zaporu s postom in trdim ležiščem. — Radovedni smo dalje, če jim je praktičen mož povedal, kako se mati joka, ker bo morala v zapor. — Radovedni smo tudi, če praktičnega župana res ni prav nič sram in če se mu mati ne smili? — Najbolj pa smo radovedni, če bo kdaj pri kaki občęnski seji kaj o tem omenil in predlagal: Občęnski zastop skleni, da naj župan ali toži, ali pa odstopi, ker mož s takimi madeži vendar ne more biti župan.

d Iz Št. Jerneja na Dolenjskem. Končane so pri nas občęnske volitve, seveda z zmago klerikalne stranke. Saj ni čuda, ker sta se kaplana na vse pretege mučila in na različne načine pregovarjala volilce, naj volijo z njimi. — Hujskanje zoper Šentjernejčane in laži, ki so se razširjale proti njim od nasprotne strani, je bilo tako nepošteno, da bi se moralo dotične hujskače pošteno okreati. Sicer neki dopisnik v zadnjem »Domoljubu« rezgeta in napada dva oštirja, da sta se trudila za volitve, ne pove pa imen teh dveh. Na dan z imeni! Drugače smatramo te čenče v »Domolju-

bu« za ničeve. Kdo si? Ali nisi tisti, ki se skriva pod krinko onega hinavca, ki je postavljen učiti mir in ljubezen med ljudmi, pa dela ravno nasprotno?! Povemo pa, da vsi tisti volilci, ki so volili napredno, se niso bali duhovniške strahovlade in tudi niso verjeli lažem, ki so jih nasprotniki trosili o liberalcih in Šentjernejčanih. In le tkim volilcem moremo resnično priznati, da so značajni, odkriti in samostojni. Mnogo je pa takih, ki mislijo, da, če ne bodo z gospodom župnikom in kaplani potem ne bodo izveličani, ker so storili smrtni greh. Niti župniki, niti kaplani še niso nobenega v nebesa spravili, ampak mnogo so jih že pahnili v bedo in v nesrečo. Kdo pa ima od teh ljudi kaj pričakovati; saj ne naredijo nič zastonj in zastonj se tudi sedaj niso trudili pri občęnskih volitvah — gotovo bodo, ko imajo same svoje kimovce izvoljene, lahko delali, kakor bodo hoteli.

d Iz Suhorja. (V l o m.) V torek, dne 22. avgusta so vlomili dosedaj neznan zlikovec v trgovino g. Bizalja in mu pokradli veliko blaga in naložili na voz ter odpeljali proti hrvaški meji. Tatovi so delali jako premissljeno. Konjem so ovili kopita z vrečami, ravnotako so tudi ovili kolesa. In zato niso ljudje nič slišali. Orožniki tatove pridno zasledujejo, a doslej se jim še ni posrečilo, da bi jih dobili. Škode so tatovi napravili do 16.000 K.

d Novo mesto. Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu priredi v nedeljo, dne 10. septembra 1911 svojo veselico na Glavnem trgu v korist mokronoškim pogorelcem s sledečim sporedom: Ob 4. obhod po mestu z razvitim praporom do veselice prostora, ob 5. javna telovadba na Glavnem trgu, po telovadbi prosta zabava, petje, ples. Svira sl. godba meščanske garde. Za jed in pijačo bode skrbnjeno v paviljonih, kar so prevzele požrtvovalne novomeške narodne dame. Veselica je, kakor omenjeno, v prid pogorelcem v Mokronogu ter je želeti od vseh slojev kar najobilnejše udeležbe. Vstopnina prosta. Predplačila se sprejemajo pri blagajni na veselice prostoru. Kakor se čuje, nameravajo prihiteti na to veselico Sokoli iz bližne okolice iz Metlike, Gradaca, Črnomlja, Št. Janža, Kostanjevice in Trebnjega, ter se obeta veliko uspeha. V slučaju slabega vremena vrši se ta veselica v čitalniških prostorih. Ker gre tukaj za gmotno podporo ubogim pogorelcem, naproša se slav. občęnstvo iz mesta in okolice, da se te prireditve kar najštevilnejše udeleži, da pokažemo, da imamo ne samo odprto srce, pač pa tudi odprte roke za trpečega brata.

d Krško. Dobra vinska letina bo letos v krškem okraju, zlasti v goricah Trška gora, Drenovce in Nova gora. Grozdje je izvanredno lepo, se jako hitro razvija in bo v kratkem času popolnoma dozorelo. V drugi polovici septembra se prične trgatv. Kar se tiče kakovosti, bo izborna, gle-

de množine pa srednje dobro. Torej pozor! Gorenjski gostilničarji, letos bomo lahko postregli z dobro kapljico. Cena bo primerna letošnjemu blagu. Nadejamo se, da prinesete debele denarnice s seboj, nam bodo dobro došle. Na svidenje!

d Leskovec pri Krškem. Pred kratkim me je pot nanesla v ta kraj, občeval sem semtertja z ljudmi in izvedel marsikaj zanimivega. Pred dobrim letom so tu še živeli ljudje v slogi in lepi zastopnosti med seboj, toda danes je vse drugače. Ko je prišel v to faro zdaj že širom znani kaplan Kopitar, se je pričelo drugačno življenje. Napovedal je boj na vseh koncih in krajih. Zasejal je sovraštvo in prepir med rodbine in sosede. Zdaj, ko so občinske volitve v Krškem pred durmi, ne more ta človek več spat, dan na dan hodi po vaseh, agitira in pobira poblastila od žensk. Organizirati hoče vso občino in spraviti vse tamošnje kmete v svoj klerikalni tabor. Seveda ponekod mu gre precej trda, slišal je že večkrat britko resnico, ko se ga je podučilo, da se katoliškemu duhovniku ne spodobi tako strastno agitirati. Toda, ta človek ima slonovo kožo in kosmata ušesa, ne mara nič, ampak hoče kar z glavo skozi zid. Ako bo ta Kopitar še kaj časa v Leskovecu, bo povzročil še mnogo gorja in prepira ter ljudi spravil popolnoma ob vero, kajti kar ta fanatični kaplan počenja, to je že odveč. Še celo iz ust pobožnih tercialk se slišijo glasovi, da ta gospod nimajo na pravem mestu možgan, ker delajo pohujšanje med ljudstvom. Temu človeku ni veliko mar cerkev in Kristusovi nauki, njegova glavna skrb je politika in pa, kako se bo volilo. Že sedaj se šopiri in baha okoli, da zmaga bo njegova. Kmetje, možje, davkoplačevalci in volilci, vi ga na dan volitve podučite, da se račun brez krčmarja ne dela prav. Sramota bi bila za vas, da bi se kakemu tujcu dali komandirati. Zatorej, možje, vaša dolžnost je, da greste v boj zoper škodljivca kmetkega stanu, zoper klerikalizem. Bliža se čas, ko boste z glasovnico v roki odločevali, kako se bo gospodarilo v prihodnje v občini. Pojdite tudi vi in agitirajte, vsaj vam se bolj spodobi, ker ste davkoplačevalci, da se potegnete za svoje koristi, kakor pa kaplanu, ko mu ne gre nič iz žepa, temveč vedno le notri. Dragi kmetovalci, obrnite se proč od Kopitarja, če hočete, da v nesrečo ne padete in da se ne boste kasneje vlekli za lase. Primite se rajši sedaj za glavo in pomislite, kam prijadrate, ako njega poslušate in ubogate. Ali mar mislite, da vas bo klerikalna stranka osrečila? O, potem se zelo motite. Le poslušajte, vsaj imate zgled, kako se godi, kjer so klerikalci prišli do korita. Priporočam vam, ljubi kmetje, da se po tem raynate in zmaga bo vaša. Vaš ponos, vaša čast bo slovela še naprej!

d Šmihel pri Žužemberku. (Žrtve rabuke v Šmihelu pri Žužemberku.) Prejšnji župnik v Šmihelu pri

Žužemberku, Janez Zupančič, ki je potem vtonil v Krki, je prišel pred leti na misel, da bi bilo dobro graditi novo cerkev. Bil je velik optimist in je mislil, da bo zgradil cerkev morda s 30.000 ali 40.000 kronami. Sam je namenil dati za cerkev več tisočakov. Ker pa je preje umrl, ni šel niti vinar od njegovega denarja za cerkev, ki so jo bili že začeli graditi. Prebivalci Draščevasi so se do skrajnosti branili prispevati za cerkveno stavbo, ker imajo takoj čez Krko faro cerkev v Zagradcu, h kateri sicer ne spadajo, kamor pa k maši vendar lahko hodijo, dočim imajo v Šmihel skoraj eno uro hoda. Zato so se branili opravljati naloženo jim tlako. Merodajni činitelji so dali to tlako kratkoma opozoriti po dninarjih in so naložili upornim kmetom plačilo teh dninarjev. Ker tudi tega niso hoteli plačati, je zaprosil stavbni odbor za politično izvršbo, ki se je res uvedla. Okrajni sluga Šuštaršič je zarubil upornim kmetom premičnine, ponajveč živino. Ko je bil dne 5. maja Šuštaršič že na potu v Draščovas, da proda na javna dražbi zarubljene premičnine, je zvedel, da mu Draščani ne bodo pustili prodati teh zarubljenih premičnin. Zaprošil je pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu orožniško pomoč. Okrajno glavarstvo mu je dalo za pomoč tri orožnike iz Žužemberka in dva iz Zagradca. Ko je prišel okrajni sluga z orožniki do mostu, ki pelje čez Krko v Draščovas, je videl na oni strani Krke pred Draščovasjo ob izhodu mosta polno ljudi, ki so šli okrajnemu slugi in orožnikom do Mehletovega mlina nasproti, ko so zagledali orožnike. Bili so odločeni do skrajnosti braniti svojo lastnino. Mahali so in kričali ter je rekel menda Matija Mehle: »Hura, zdaj pa le vkup možje in fantje!« Matija Mencin in Matija Mehle sta šla pred drugo množico proti mostu. Niso se hoteli ustavljati orožnikom, marveč so hoteli le na lep, oziroma dopusten način pripraviti oblastva do tega, da bi odstopila od prodaje, ki se je videla Draščanom krivična, ker ni nihče izmed njih niti tlake, niti denarnih prispevkov niti obljubil, niti se k temu zavezal in torej nihče izmed njih ni bil po njihovem mnenju ne vinarja dolžan. Je to tista robustna kmečka manira, ki sicer ni še sila, o kateri se pa lahko reče, da je dotičnik nadležen, vsiljiv, ne pa nasilen. To vidimo po sejnih. Ko prodajalec noče prodati za ponujano ceno živine, gre kupec za njim, na pol s silo ga privleče nazaj in s silo ga prime za roko, mu jo drži in udarja v njo navajoč vedno novo ceno. Je faktučna sila, a pri kmetih velja še za psihični vpliv. Ko so videli orožniki toliko ljudi in toliko odpornosti, so vzeli puške z ram v roke. Na opetovani poziv orožnikov, da naj se množica razide, le-ta ni ubogala. Da bi ljudi preplašili, so visoko dvignili in v zrak namerili puške in jih pred množico nabasali. Pa tudi to ni izdalo nič: množica se ni razšla, temveč vpila venomer naprej, da

nič ne plačajo, pa tudi nič prodati ne pušče. Pred nastavljenimi bajoneti se je množica le toliko razmeknila, da je šel okrajni sluga z orožniki skoz, potem pa je pritisnila množica za njimi. Šuštaršič je hotel začeti s prodajo, pa so zaorile med ljudstvom strašne kletve, pa tudi prav nihče ni hotel biti kupec pri Mencinu. Treba je bilo iti drugam prodajat, pa se razburjeno ljudstvo ni hotelo umakniti, tako da so si morali orožniki zopet z bajoneti napraviti pot. Šli so prodajat k Mariji Prušček, kjer so prodali kravo. Edini kupec je bil Ivan Grop iz Žužemberka. V Dečivasi se je izvršila prodaja gladko. Ko so pa hoteli Mencinu v Draščivasi prodati nekaj prašičev, se je postavil Mencin pred vrata svinjaka in vpil, da nima nihče pravice njegovih prašičev prodajati. Morali so ga aretovati in ukleniti. Toda že je stopil na Mencinovo mesto Anton Rutar ter vpil, da nima nihče tu kaj iskati in prodajati. Tudi Rutarja so morali aretovati. Tedaj plane med Rutarja in orožnike Rutarjeva žena, hoteč iztrgati orožnikom moža. Nekemu orožniku je zbila iz rok ključavnico, s katero je hotel njenega moža ukleniti. Pri tem se je zadela z roko ob bajonet in se precej urezala. Tedaj dvigne že uklenjeni Mencin obe roki in hoče z njima treščiti orožnika, ki ga je stražil. Zdaj stopi na Rutarjevo mesto Matija Mehle, hoteč ubraniti prodajo prašičev in še tega so morali ukleniti. Tedaj ni kazalo več nadaljevati prodaje, ker sta morala dva orožnika stražiti aretovance, ostali trije pa bi razburjeni množici ne bili kos, zato so odšli z aretovanci v Žužemberk. Kako je ljudstvo razburjeno in kako je razločalo cerkev, oziroma vero od duhovnika, kažejo njih besede. Matija Mencin je rekel na orožnikovo grožnjo, da bodo streljali: »Le streljajte, saj za cerkev rad prelijem kri, za farške teatre pa ne plačam prav nič. Tukaj sem, pa me ustreljite!« — Par dni potem so plačali prav vsi kmetje za tlako dolžne zneske. Pripomniti moramo, da je Draščavas leta 1909 pogorela, da so njeni stanovalci zelo ubogi in dostikrat za sol nimajo denarja. V stavbnem odboru so: župnik France Gabršček, posestnik Jože Kastelic in Jakob Pečjak. Posebno Gabršček in Kastelic sta razdeljevala tlako in plačila tako, da so se kmetje začeli puntati. — Dne 19. avgusta t. l. se je vršila zoper 21 posestnikov glavna obravnava pri okrožni sodnji v Novem mestu. Toženi so bili radi hudodelstva javne sile, pregreška rabuke in žaljenja javne straže sledeče osebe: Janko Sadar, Jože Mestnik, Janko Maver st., Janko Maver ml., Terezija Mencin, Ana Nose, Janko Blatnik, Matija Mehle, Anton Rutar, Ana Rutar, Fortunat Mehle, Jože Nose, Matija Mrvar, Matija Mencin, Janko Žonta, Jože Sadar, Ivanka Pruščak, Ana Mestnik, Janko Mrvar in Janko Urbančič. Izmed teh so bili čisto oproščeni: Jože Mestnik, Ana Nose, Matija Mrvar, Fortunat Mehle, Jan-

ko Blatnik, Janko Maver st., Ana Mestnik, Janko Urbančič in Ivanka Pruščak. — **Obsojeni so bili:** Matija Mehle na dva meseca in Matija Mencin na en mesec hudega zapora; Anton in Ana Rutar, vsak en teden hudega zapora; Terezija Mencin na pet dni, Janko Maver ml. na štiri dni, Janko Sadar na tri dni, Janko Mrvar in Jože Nose, vsak na dva dni; Jože Konecila, Jože Sadar in Janko Žonta pa vsak na 24 ur zapora. Seveda bodo morali plačati tudi kazenske stroške, ki menda niso ravno majhni. Tak je torej prvi blagoslov nove, še ne dozidane cerkve. Kaznovani se je boho s hvaležnim srcem spominjali in bodo gotovo prav goreče molili v nji za svojega dobrega župnika, kateremu se imajo v prvi vrsti zahvaliti za nesrečo, v katero so bili prišli. Davno potem, ko bodo dostali kazni, bodo še pripovedovali vnukom in pravnukom o blagohotnosti svojega tedanjega župnika.

d Iz Velike Loke. Zadonele so fanfare, zavženčali so kozarci in naši duhovniki pojo hvalnice ob polnih mizah in politih prtih. Naš dolgi Tone — what a great man (angleški: kako velik mož) — pa je poslal v zadnji »Domoljub« še daljšo klobaso, nego je on sam. Ne bi odgovarjali na ta lažnjivi dopis, če ne bi bil nas Tone izval in izprskal svoje jeze na loške liberalce. »Odpustite svojim sovražnikom in molite za nje!« je učil Krist. Tega pa naši klerikaleci in častiti ne znajo. Oni, ki naj bi oznanjevali ljubezen do bližnjega, nas uče sovraštva, njihove pridige niso drugega, nego hujskanje in zabavljanje, njihovo delo je osredotočeno le v misli, kako napolniti svoje žepe. Prokleta je našim častitim malo mar za nas kmete, le njihov lastni jaz jim je višek vseh misli. Poglejmo samo našega Tončka. Vedno se tožari. Nedolgo tega je napravil neki posestnici na travnikih veliko škodo. Ker v svoji krščanski usmiljenosti ni hotel poravnati provzročene škode, ga je morala ona ženska tožiti. Tone je izgubil pravdo v vseh instancah, ogromne stroške je plačalo pa »dobro ljudstvo«. Tako dela naš Tone za kmetovo srečo. V dopisu se bridko pritožuje, da se je v okolici Št. Lovreca in Velike Loke pa prav do Trebnjega in Čateža ugnezdil najhujši kmečki liberalizem. Ubogi Tone! Čemu si tako naširoko opisal naso občino? Mar bi bil dejal: V vsej občini! In to vzamemo z zadoščenjem naznanje; dragoceno je za nas to, kar bo vaša gotova poguba. Pritožujete se čez posurovelost mladine. Ej, gospodje! S politiko iz cerkve, pa s pravim poukom vanjo, pa bi bilo drugače. Ne veste li, da hujskanje rodi le posurovelost, nikari da bi blažilo duha in sree. Vi ste svoje delo in poklic zgrešili — zato zanjete plodove v taki obliki. — Dne 23. avgusta so bile torej volitve, pravi Tone. Da, bile so, a bile so prav turške. Prave se bodo šele vršile — pomnite to! »Agitacija se je pričela kakor vselej, tako tudi zdaj, z lažmi« — piše »Domoljub«, in to podpi-

šemo mi Tonetu z obema rokama, da so oni res tako delali. Cesta čez Roje, hm, ljudje božji, mar ni to resnica? Zakaj pa je bil prišel dr. Lampe v našo dolino in šel potem na Čatež? Mar ni Henrik ničesar povedal Tonetu o tistem tajnem sestanku gori v čateškem farovžu, o čemur vedo Nepokojev očka toliko povedati? In cesta čez Roje na Vel. Loko, ali se ne pravi temu iti okrog telesa v žep? Sedaj pa Tone sam pripozna, da te ceste res ne mislijo graditi, temveč da je bilo to samo vada za rojske in vrhovske kaline. Dalje pravi Tonček, da smo šli tudi v sosednje občine in počastili vsakega volilca s svojo sitnostjo. E, no, v stranišče pa le ni nihče lezel za volilcem, kakor od vas nekdo — do you understand me (angleški: ali me razumete?) — Tone. Tako je prišla odločilna sreda pred sv. Jernejem, piše »Domoljub«. Res lepo je bilo videti klerikalne backe, ki jim je Tone postregel pred farovžem s svojimi stoli. To so bili iz večine bodoči občinski ministri in veleumi. Tam so oblastno sedeli in poslušali godrnjanje farovške mame. Sedaj pa še nekoliko o volitvi sami. V volilno komisijo je bil izvoljen tudi eden naših. Tik pred volitvijo pa so mu povedali, da ni član komisije, češ da bi jim delal preveč situosti in gledal na prste. Kako so volili — zna bog sam, a mi tudi nekaj. Bali so se luči, zato so hoteli biti sami med sabo. Ej, lahko je delo brez nadzorstva, ker se lahko utihotapijo sempatja kaka pooblastilca ljudij, o katerih se ne ve, so li še živi ali ne in kje sploh bivajo itd. Med »brati« pa se lahko na eno oko zamiži, drugo se pa zatisne, da le »pravična« stvar zmaga, četudi s pomočjo goljufije. Odgovorite, ako imate trohico vesti, zakaj niste pustili naših mož v komisijo? Odgovorite, čemu ste se bali nas, če smo tako slabotni? Prihodnjič bomo volili drugače, a takrat vas bo strah pred našo poštenostjo. Kar se pa tiče naslovov: vinski liberalci, pijančki itd. — pa prepuščamo to pristno katoliško zmerjanje vašim backom. Pogledali bi bili okrog sebe, pa bi bili videli mnogo »pristno katoliških mož«, ki so se prav po farovški navadi narskali rujnega vinca. Kako bi neki gospodje rekli kakemu takemu človeku, ki bi se ga — recimo vsako popoldne naluckal, da ne bi bilo moč z njim govoriti? In ta mož, he has so fine a head (angleško pomeni: ki ima tako lepo glavo) — je menda tudi klerikalec . . . Koncem dopisa je zapel ljubeznjivi Tonček slavospeve čateški posojilnici, čistilniku, motorju, mlekarni itd. Tone bo nam pač dovolil, da o vsem tem izpregovorimo prihodnjič jasno besedo. Tuđi kar se tiče koruze in krompirja, ki so ga dobili najpremožnejši klerikaleci, medtem ko se na napredne siromake ni oziralo, izpregovorimo drugič in povemo ceno koruze in krompirja ter razsvetlimo »velikanško« akcijo za premožne klerikalece. Da, da, ljudje izpregledujejo in vidijo svoje res-

nične prijatelje in gredo za nami, a vas je strah.

d Kukovo na Kočevskem. (Sumljivi požari.) Tukajšnji posestnik Ivan Högler je pogorel že parkrat, pa vedno takrat, ko se je bil dal malo popreje visoko zavarovati. Tudi lani spomladi je dal zavarovati poljske pridelke zelo visoko in okoli kresa je zopet pogorel. Slučajno je prišla mimo orožniška patrolja, ko je ogenj šele izbruhnil. Videla je, da je v gorečem gospodarskem poslopju komaj en koš sena. Högler bi bil gotovo trdil, da ga je bilo par sto stotov in bi bil tudi za seno potegnil zavarovalnino. Zdaj se zanimajo orožniki tudi za prejšnje požare, ki so vsekako sumljivi.

o Gorenjske novice o

g Kamniška Bistrica Tu se bo vršil dne 11., 12. in morebiti tudi dne 13. septembra velik lov na divje koze. — Planinci in hribolazci naj torej opuste te dni hojo po teh planinah in hribih, da se ne pripeti kaka nesreča.

g Škofja Loka. Pretečeni četrtek je pripeljal tukajšnji posestnik Logonder sod špirta domov. V kleti je hotela gospa Logondrova sodu odmašiti veho. Pri tem je voha odletela na tla. Gospa Logondrova jo je iskala z lučjo. Pri tem se je voha, ki je bila napojena s špiritom, vnela in je začela goreti s plamenom. Gospa je hotela ogenj poteptati, pri tem pa se ji je vnela obleka. Predno je bilo mogoče gorečo obleko pogasiti, je gospa dobila take opekline, da je ponoči umrla.

g Podnart. (Pretep zaradi ene krone.) Zaradi ene krone sta se sprla v neki tukajšnji gostilni Alojzij Klemenčič in Jože Povšin. Povšin je ohladil svojega nasprotnika dvakrat z bičevnikom po glavi. Klemenčič mu ni ostal dolžan, s tako silo mu je zagual za pest debel kamen v glavo, da mu je prebil črepinjo na levi strani in mu pretresel možgane.

g Zelezniki. Naš župnik Marčič, okrajni glavar Šitnik in orožniški ritmojster Celer so se zakleli, ugonobiti vse, kar brezpogojno ne trobi v njihov rog. Pred kratkim se je vršila javna telovadba našega »Sokola« na trgu pred cerkvijo. Županstvo je hotelo telovadbo preprečiti in zahtevalo od telovadbo gledajočih orožnikov pomoči, katero so pa slednji odrekli iz enostavnega vzroka, ker sploh niso smeli posredovati, ker se namreč mir sploh ni kalil. Toda človek obrača, župnik Marčič pa obrne. Romala je v Kranj ovadba. Spisal jo je župnik, podpisalo županstvo. V tej ovadbi se razkladajo grehi naprednjakov, upiranje orožnikov in se kot konec zahteva samo še razpust našega »Sokola«. Žetev je takoj sledila: čez par dni je prišel v Zeleznike ritmojster Celer in šel v — farovž, kmalu nato pa glavar Šitnik in šel k — Čoču. Sedaj pride pa najlepše! Komaj sta ta dva moža postave odšla, že so naši

klerikalci pripovedovali okrog, da bodo »šentarji« prestavljeni, da nekateri so celo vedeli kam. In res, dva orožnika sta sedaj prestavljena, in sicer postaje vodja in njegov tovariš, stražmojster, ki je dobil povelje, da mora oditi celo v 24 urah. Tako se postopa z naprednjaki. Povemo pa, da tudi drevesa kakega, od ljudstva plačanega okrajnega glavarja ali kakega, tudi od ljudskih žuljev živečega ritmojstra še niso zrastle do nebes.

g **Poljane.** Tukajšnja ljudska šola se razširi v štirirazrednico, v Brusnicah pa dobe trirazrednico.

g **Št. Ožbolt.** Tukajšnjemu posestniku Francetu Smrkolju, po domače Rzinu, je v petek dne 1. septembra slamoreznica odrezala vse prste desne roke in mu povrhu tega še roko pretrla. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

g **Jesenice.** (N e z g o d e.) Franc Čerferin, delavec pri kranjski stavbinski družbi, je kuhal smolo za tlak. Po nesreči je padel ter si pri tem zlomil levo roko in nogo. Tovarniški delavec France Podpač je delal v tovarni. Vsled nepazljivosti se je zadel z levo nogo ob razbeljeno železo in se težko poškodoval.

g **Iz Selške občine** Tekoči teden na dan sv. Janeza je minulo že leto dni, odkar je preminul blagi Ivan Tušek iz Martinjvraha. Klerikalna roka je vzela mlademu naprednemu možu življenje, toda spomina na njega nam ne more nihče vzeti. Ko je pokojni Tušek že počival na mrtvaškem odru, skrival se je klerikalec pred pravico v temnem gozdu in tako odšel pred zasluženo kaznijo. Klerikalizem je napel vso svojo moč, da je ostal greh prikrit in četudi je ostalo prikrito, toda pozabljeno ni in ne bo. Že zopet se bliža doba občinskih volitev in zapomnijo naj si oni, kateri mislijo, da bodo s pomočjo vere in cerkve zopet zmagali, da čaka kri Megušarja maščevanja in tisti, ki imajo s krvjo onečašcene roke, bodo potisnjeni tja, kamor spadajo, oni ptič pa, ki poje fii, fii po Davških hribih, bo pel na dan volitve po Seleh tudi fii, fii — Tomaž, al' si jo dobiu!

g **Iz Moravč.** Moravški klerikalci imajo vedno skromne želje, katere v »Domoljubu« kot storjeno resnico razglašajo. — Vpokojujejo poštarice, odstavljajo posojilniške uradnike, uničujejo napredne gostilničarje itd. Vse, kar jim ni povšeči, kar ne trobi po Učukarjevi in Mertinkovi metodi v njihov rog, vse hočejo spraviti (radi bi spravili) iz Moravč. Toda kmalu se bodo morali radi ali neradi prepričati, da se pošteno motijo, da delajo račun brez »birta«. — »Domoljubov« dopisnik se ponuja za uradnega pometača, pa ga ne maramo, ker nočemo okužiti naših uradnih lokalov. Naj raje ostane cestni pometač in naj pomede najpreje pred svojim pragom, kjer je toliko smeti, da se gnoj dela. — Sicer si je pa ta revež že toliko poslov nakopal, da ne ve, kje se ga glava drži. Ves je zmešan. Ni čuda: zjutraj maševati, potem spovedo-

vati, celo dopoldne podpirati razne »ban-garje«, popoldne in zvečer pijančevati in kimovcem pridigovati, ponoči pa iti k »punci« v vas. Razun teh glavnih poslov pa mora še konje »vahtat«, jim muhe braniti in ceste pometati. No, in če mu pri vsem tem napornem delu še kaka urica »čez ostane«, potem pa hajd pero v roko in hitro se našmira par nesramno - lažljivih točk za »Domoljuba«. — Toda revež je res ta naš ljubeznjivi svetnik, če pomislimo, kako zabadovo se trudi in bori. Danes se že najhujši zagrizenci ne zmenijo za »Domoljuba«; nekdo iz njegovih vrst je rekel: »Laže, kakor pes teče.« Nikdo mu več ne verjame, ničesar ne zaupa. Njenove vrste se manjšajo od dne do dne in kmalu bo osamljen. — Kaplan Demšar je sam rekel, da odkar je on v Moravčah, je že mnogo več naprednjakov. — Da, tudi pri nas se ljudstvo »brihta«.

g **Poljane.** (V o j a k u t o n i l.) V nedeljo, dne 3. septembra so imeli vojaki v Poljanski dolini počitek. Eden vojakov, doma s Štajerskega, se je šel kopat, dasi ni znal plavati. Nesreča je hotela, da se je kopal na edinem nevarnem kraju, imenovanem Orje pri Poljanah. Izginil je pod vodo. Čez pol ure ga je neki častnik pogrebnil mrtvega iz vode.

o Notranjske novice o

n **Vrhnika.** (P o ž a r.) V nedeljo ob pol osmih zvečer je pričel goreti kozolec gosp. Lenarčiča ob novi cesti. Bliskoma je bila vsa stavba, polna sena, v ognju. Zažgal je neki Kane, bivši Lenarčičev hlapec, ki ga je moral le - ta zaradi pijančevanja odsloviti. Požigalec že sedi v vrhniškem zaporu. Velika sreča pri vsej nesreči je bila, da ni bilo vetra, sicer bi bil ta požar vsled pomanjkanja vode usodepoln za vrhniški trg.

n **Vipava.** V soboto, dne 2. septembra so se pri nas vršile občinske volitve po novem občinskem volilnem redu. Znano je, da je ta tako urejen, da bi morali po mnenju očetov tega volilnega reda izginiti tudi dosedaj še v naprednih občinah zadnji sledovi naprednih samostojnih mož ter zavladata v sleherni kranjski občini sami pokorni kimovci »Slovenske ljudske stranke«. O tem so bili trdno prepričani vsi klerikalci, tako tudi naši in odkrito rečeno, mi sami, tako, da še teden pred volitvijo nikdo ni mislil na udeležitev volitve od naše strani. Klerikalni agitatorji so tedaj nemoteno celo pri odločno naših somišljenikih po okolici pobirali in podpisovali pooblastila. Mi smo še v nedeljo in ponedeljek pred volitvijo držali roke križem, nikdo se ni ganil, ker si je mislil, čemu brezpotreben trud? A oglašalo se je vedno več nezadovoljnejšev iz klerikalne stranke z vprašanji, ali se res ne bo nihče oglasil z naše strani ter sestavil kandidatno listo vsaj iz izkušenih mož, ki bi znali samostojno misliti in vladati občinsko upravo, ne

pa le možički, tako je namreč imenoval vipavski dekan one, ki jih je komandiral za kandidate. — V torek smo se še-le odločili, da se udeležimo volitve, a naravnost rečeno, brez upa zmage. Sestavili smo kandidatno listo po želji volilcev. V to smo prevzeli tudi nekaj res pametnih mož nasprotne stranke, ki jih poznamo kot dobre gospodarje in vemo, da ne odobrujejo slabega gospodarstva klerikalnih mogotcev! Posegli smo z vso živahnostjo v agitacijo in dosegli uspeh, ki je nasprotnike kar razočaral. V prvem volilnem razredu je prodrlo takoj pet naših kandidatov, eden je prišel s klerikalci v žreb ter propadel, dva sta ostala za en sam glas v manjšini. — Opomniti pa moramo, da se več naših pristašev volitve ni udeležilo, da so klerikalci spravili z vso silo vse na volišče, da so volile vse cerkve in podružnice. — V II. volilnem razredu so dobili klerikalni kandidati 10 glasov večine, ker so po okolici pobrali pooblastila tudi od naših pristašev. A kljub temu je tudi tu prišel eden naših vsled žreba v občinski odbor. Najinteresantnejši pa je izid volitve v III. razredu. Klerikalci vedno kričijo: »ljudstvo je za nami, masa je za nami!« A ravno pri nas se je pokazalo, da to ni istina. Prodrla je namreč tu s 7 kandidati naša lista in le deželni poslanec Prhavec je bil od nasprotnikov tako srečen, da je dobil en glas nad našim osmim kandidatom, kar se ima zahvaliti nekemu svojemu osebnemu prijatelju. Sicer bi bil tudi on občutil ljudski glas ter šel med staro šaro. Ko se je razglasil izid volitve, nastalo je med našimi nepopisno navdušenje, klerikalci so se pa poskrili v svoje luknje. Ko bi vsi odločno naši somišljeniki storili svojo dolžnost, kakor je niso, tedaj bi klerikalci popolnoma pogoreli na celi črti. Spoznali pa so, da je pričela pri nas temniti njihova zvezda, da tu nič več ne izda duhovniška strahovlada in pretenje s peklom in hudičem. Značilna za razmere je izjava neke zelce pobožne volilke - vdove: »Vam ne dam pooblastila! Duhovnik ne spada med agitatorje, ampak v cerkev! Procesijo naj raje napravi in prosi boga za dež v tej grozni suši, ne pa se za volilci okrog loviti!« Kakor se sliši, nameravajo klerikalci vložiti rekurz proti volitvam. Mi jih za to najvljudneje prosimo; razveljavijo naj volitve popolnoma in nihče ne bo tako vesel kakor mi, kajti že danes jim lahko povemo, da potem ne spravijo niti enega svojih v občinski odbor. Mi se boja več ne bojimo, z veseljem ga sprejmemo vnovič, ker smo spoznali, da je ljudstvo na naši strani. Pač pa bomo poskrbeli, da spravimo pereče vprašanje glede razdelitve gozda čimpreje zopet v pravi tir, zahtevali bomo čiste račune našega trškega premoženja in gledali bomo, da pride res ljudski glas do pravice in veljave. — Kakor se sliši, je tudi v okoliških občinah zavladata nezadovoljnost z dosedanjim klerikalnim gospodarstvom, in zdi se, da se bliža preobrat marsikje veliko

Ustanovljena 1882. Pošt. hranilni račun št. 828.406. Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu

v lastnem
zadružnem
domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

 upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.**

Obrestuje hranilne vloge po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po **5 $\frac{1}{4}$ % s $\frac{1}{2}$ %** na amortizacijo ali pa po **5 $\frac{1}{4}$ %** brez amortizacije. Na menice pa po **6%**. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

Ostali del izpreveda je obstajal ponajveč iz kmetov in meščanov iz Bukovskega, včeraj nanovo dospelih, dalje iz tistih, ki so pred njimi prišli iz sosedstva ali so se jim včeraj pridružili. Vsi ti so se postavili okoli grobe, primitivne občinske blagajnice. Dva trobentača, ki sta stala poleg njih, sta zopet zatrobila na svoja instrumenta. Na to znamenje so vsi, ki so bili v bližini, ustavili delo. Nekateri so ostali na stregah in odrih, nekateri so pa prileteli k novim bratom, z njim pa pestunje, ženske in otroci. Ves prostor je utihnil. Z obzidja, od vrat in iz ulic se je čul zamolkel nemir, škripanje koles in odmev kladiv. Pogledi vseh so se obračali na zakladnice, duhovnike in starejšine.

Duhovnik Nikolaj iz Pelhrimova, ki je stal ob najsprednejši kadi, se je obrnil proti občinstvu, se odkašljal in hotel pričeti govoriti. V tem pa stopi njegov mlajši, manjši tovariš Martin Loquis korak naprej in prične brez obotavljanja govoriti z zvonkim, daleč slišnim glasom. Govoril je živahno, ognjevit, z iskječimi se očmi.

Neljubo presenečen zatemni starejši duhovnik obraz, takisto tudi oba stotnika in večina starejšin. Izmed duhovnikov je samo Abraham nevoljno zmajal z rameni; bil je majhne, neznatne postave. Ostali duhovniki so se spogledali, z obrazom jim je pa razločno odsevalo zadovoljstvo, da je prišlo tako.

Kakor da se ni nič zgodilo, je govoril duhovnik Martin med tem novim bratom in sestram, da jih je kakor Lot iz Sodome pripeljal v to mesto. Na njih je, da resnično v dejanju pokažejo, da so bratje in sestre, da ne bodo več grešili s pozemskim blagom, ker smrtno greši vsak, kdor kako stvar imenuje svojo last. Končal je:

»Vrzite torej v te kadi, kar premorete, kar ste izkupili za polja. Malo ste zapustili, temveč več pa boste za to sprejeli, ker ste prišli zaradi Boga, da zagovarjate božjo resnico in iztrebite malikovalce. Čujte, kaj stoji zapisano v sv. pismu v knjigah Nehemije: Mesto pa je bilo široko in veliko, v njegovem obzidju pa hiše še niso bile zgrajene. Zato mi je Bog vdihnil misel, naj zberem prvake in kneza in ljudstvo, da se po vrsti rodov vpišejo vsi, ki so se vrnili iz sužnosti... Pridite, pristopite tudi vi bliže, da se vpišete v knjige našega bratstva za rešitev svojih duš!«

In že so stopali novi bratje in sestre po grobih stopnicah do kadi, s katerih so vzeli težke pokrove, v skupine razdeljeni po mestecih in vasicah, odkoder so bili doma. Eden pisarjev, ki je stal med starejšinami, je zapisoval njih imena v ozko dolgo knjigo; duhovniki so sprejemali novce in jih po kakovosti metali h grošem, denarjem in vinarjem, ki so se v kadi v velikih množinah medlo svetili.

Pristopali so mladi, zastavni možje in stari, deklice in žene, dninarji, bajtarji in kmetje, rokodelci, uborno in tudi bolj oblačeni, in vsak je dal ves svoj imetek, naj je že bilo nekoliko vinarjev in grošev ali pa cele kope iz izkupička za hiše in polje, radovoljno, veselo, nekateri tudi potrti, da niso mogli dati več, precej njih z izrazom srčnega navdušenja.

Ze so mimo odšli tisti, ki so po zgledu svojih sosedov ali pod vplivom zmag taborskih bratov prihiteli iz različnih krajev, iz Bernardic, Behina, Sedleca, Milevska, Votice, Milčina, že so odšli mimo ljudje iz Bukovskega, ko pokličejo Gvozdu. Za v cunje oblečenim Bartuhom in za drugimi je stopala lepa, mlada gospa velike plemenite postave,

V napol zaprti, beli roki, ki jo je držala nad odprto kadjo, se je svetilo srebro, in poleg grošev dva zlatnika. Po teh dveh je brž posegel enooki duhovnik Prokop in jih opazoval. Eden teh denarjev je bil češkega izvora z vpodobljenim visokim klobukom, drugi pa je bil ogrski, s podobo sv. Ladislava. Duhovnik je pokimal in vrgel oba novca v oddelek za zlat denar, zakaj vpodobljeni visoki klobuk in slika sv. Ladislava nista bili prepovedani.

S povešenimi očmi je gospa Zdena podala denar. Bilo jo je sram, da za sedaj ni mogla dati več. Ko je odšla z doma, ni mislila na to, da bo danes tukaj. Oddavši svoj imetek, je brzo stopila nazaj. Ko je izginila v množici, sta gledala za njo Bidlinski in Kaniš, ki preje nista tako zelo opazovala nje bele roke, nego nje nekoliko blede, plemeniti obraz.

XIX.

Med tem, ko se je to godilo, se ni nihče zmenil za oboroženega jezdeca, ki je, sam ves poln prahu, na ravnotako družela od prahu umazanem konju jezdil okoli zbranega ljudstva. Pred leseno mesino hišo je skočil s konja in šel v poslopje. Dolgo se pa notri ni pomudil, nego se napotil naravnost na shod k starejšinam, ki so se pravkar hoteli raziti. Hval iz Mahovic je ravno zaklical četi novih bratov, naj ostanejo tako kakor so, razdeljeni po mestih in vaseh, da jih bodo nato starejšine vedli na odločene prostore, kjer si lahko zgrade stanovališča.

Ker vladika ni bil dober govornik, je govoril v raztrganih stavkih, kričal, prekinjeval in nato z vso vnemo nadaljeval. Ob tem ni opazil, da je za njim, med starejšinami in duhovniki nastal nemir, da je duhovnik Nikolaj napol glasno, pa ognjevit nekaj prepovedoval Martinu in da se se tudi drugi mešali v spor.

Naenkrat so utihnil vsi. Oni zaprašeni, ogoreli jezdec je hipoma stal med njimi in Zbineku iz Bohova podal zviti papir s poročilom, da je to pismo od brata Žižka.

Vesti z bojišča! Vse se je takoj zgnetilo okoli starega vladike, ki je veselo, nestrpno in v naglici razgrnil pismo. Bilo je kratko in je obsegalo samo nekaj vrstic... Ali bilo je učinkovito. Stari mož je bil v obraz in po vratu temnordeč, nato pa je pismo zavihtel nad glavo in veselo vzkliknil:

»Bogu bodi hvala! Beri, duhovnik, prečitaj pred vsemi!«
S tem je list podal Pelhrimovskemu.

Ta je vrstice preletel komaj z enim pogledom, ko je že tudi stopil naprej in trobentaču dal znamenje. Hval iz Mahovic je zopet živahno govoril, pa mu je naenkrat odrezalo besedo. Zadonele so trobente in ko so glasovi odzveneli, je duhovnik Nikolaj naznanil množici veselo vest, da naj se vsi radoste in hvalijo Gospodovo ime, ker je po bratu Žižki nasprotnikom keliha in resnice božje zopet pripravil poraz. Prahatice so bratje zavzeli ter naskočili in požgali samostan v Nepomuku. Nato so se obrnili proti gradu Rabi za Goraždejavicami, proti trdnemu gradu gospoda Jana Švihovskega z Risemberka, Krku; požgali so ga, pa ne zasedli, ker brat Žižka v hitrih pohodih prihaja sem, kamor z božjo pomočjo kmalu prispe.

Duhovnikov glas se je izgubljal v vrišču veselih vzklikov, ki so preglašali vse. Duhovniki in starejšine okoli njih so veselo vzklikali, Hval iz Mahovic pa je potegnil bliskajoči se meč iz nožnice, ga zavihtel nad glavo, ves narod doli na trgu pa je vriščal in vpil še naprej.

Komaj je potihnilo prvo divje valovanje zmagoslavja, skoči Peter Kanuš na kad, ki je stala na sredi, in zamahnil z rokami, češ da bi rad govoril. Temni obraz mu je bil rjavordeč, svetile so se mu oči, črna brada se mu je pa na prsih majala sem in tja. Z mogočnim glasom je naznanil, da sel prinaša še druge novice: Bratje na Rabi so dobili veliko množino zlatnine in srebrnine ter dragocenih kamenov, pa so vse z dragocenostmi vred, ki so jih iz okolice prinesli tja hraniti, požgali. Seboj so vzeli samo konje in bojno opravo. Na onem gradu — Kaniš je glas mogočno povzdignil — so dobili sedem (ponovi še enkrat), sedem krvavih, rimskih popov in so vse sežgali...

preje, kakor si kdo misli in kakor smo mi sami pričakovali. Zato po vseh občinah, kjer se še niso vršile volitve — v boj v prid kmetskih koristi in pravie!!

n Št. Peter na Krasu. Tu je umrl lesni trgovec in posestnik gosp. Medica v starosti 69 let. Pokojnik je bil oče znane narodne rodbine notranjske in je užival v vseh krogih splošno spoštovanje. Bodi mu prijazen spomin.

n Goriče pri Senožečah. (Požar.) Preteklo nedeljo je nastal ob treh zjutraj iz nepojasnjene vzroka ogenj v gospodarskem poslopju tukajšnjega posestnika Matije Vekerja. Vsled hude suše je bila naenkrat tudi hiša vsa v ognju. Vekerjeva družina, ki je še spala, se je komaj rešila.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 2. septembra 1911.

Dunaj: 84, 3, 71, 32, 52.

Gradec: 80, 34, 44, 33, 74.

Dvignjene v sredo, dne 6. septembra 1911

Brno: 22, 72, 58, 79, 38.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

P. n.

S tem si dovoljujem naznaniti cenj. odjemalcem škofjeloškega okraja, da sem **prodal** svojo, pod imenom

Franc Dolenz, Škofja Loka peljano trgovino (filijalko) s hišo in vsem inventarjem gospodoma

Deisinger & Plantarič

Zahvaljujem se najtopleje za dosedanjo naklonjenost ter prosim, da jo blagovolite ohraniti tudi mojima naslednikoma.

Moja glavna trgovina v Kranju in tudi podružnica z železnino ostane v dosedanjem obsegu.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Dolenz.

P. n.

Dovoljujema si cenjenemu občinstvu vijudno naznaniti, da bodeva trgovino neizpremenjeno vodila dalje, ter se priporočava za obilen obisk

z odličnim spoštovanjem

Deisinger & Plantarič.

Škofja Loka, dne 15. kimovca 1911.

Lepo posestvo

obstoječe iz 40 oralov njiv, travnikov in gozdov, 10 minut od Št. Ruperta na Dolenjskem oddaljeno, se **proda** prostovoljno pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje gosp. **Franc Zupančič**, posestnik **na Rakovniku pri Št. Rupertu.** 80

Za živinorejce

priporočena

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlat kolmoš, encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite

Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,

Zdravje! to je **dr. pl. Trnkóczyja SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczyja
v Ljubljani zraven rotovža.

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Nihče se še ni pokesal, .: ki je kupil pri meni .:

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Na prodaj je

posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanu, velik sadni vrt, travniki, njive, nekaj hrastovega in veliko smrekovega gozda, za **4500 K.** Več se poizve **na pošti Vače.**

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Urađuje v lastnem, Zadrúžnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
ponudi vsako poljubno množino **pat. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

